

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

שבת יוה"כ תשע"ה

היום הזה ממש

סיפור תלמודי ידוע מספר על אחד החכמים שהיה לומד בהתמדה עילאית בישיבה, והיה מגיע לביתו רק פעם בשנה ביום הכיפורים. יום אחד למד הרב בדבקות כה רבה עד כי לא שם לב כי ערב יום הכיפורים הגיע. הוא למד ולמד, אך סוף מפתיע קטע את לימודו וכך גם את חייו. בעיצומו של אותו ערב יום הכיפורים, התמוטטה הקומה השנייה של בית המדרש בה למד וקטעה את חייו. סיפור זה שהתרחש בערב יום הכיפורים, מחבר אותי למציאות הנוכחית שבה המשפחה הישראלית הולכת ונסדקת אף היא כמו ביתו וביתו מדרשו של אותו חכם. אנו מתגרשים יותר, מפרקים יותר משפחות, יש פחות שיחות היום בין בני זוג, הפיוס האנושי נראה רחוק מאי פעם. בשנים האחרונות אני חושב שוב ושוב מה קורה לזוגות הצעירים אותם אני זוכה להשיא. לאן הלכה האהבה העזה? כיצד התמוססו להם החלומות הנפלאים? כיצד הם אינם רואים את התקווה והגעגוע בעיני ילדיהם, הרוצים אותנו יחד? כמדברים על שינויים, אינני בונה על ניסים גלויים אבל אני בונה על אירועים מחוללי מפנה. יום כיפור הוא אירוע שכזה אם רק מנצלים אותו נכון.

כדי להמחיש את הדברים הנה מספר נקודות אותן יום הכיפורים מלמד אותנו:

• להיות אופטימיים - המסר החשוב ביותר של יום הכיפורים הוא שאפשר לתקן. הרעיון של התשובה איננו מתייחס רק אל החיים הדתיים שלנו, אלא אל מכלול החיים. החל מדיאטה שתשמור על בריאותינו, וכלה במערכת היחסים הפנים-משפחתית. המשפחה היא בסיס הכוח והשמחה שלנו, אולם היא גם עלולה להיות מקור לחיכוכים ואי הבנות. הציפיות הגבוהות מהזולת, עם החסרונות שכל אחד מביא עמו לשותפות הם מתכון לתסכולים וכאבי לב. יום הכיפורים מלמד אותנו את כוחה של התשובה, דהיינו היכולת לשנות ולתקן קודם כל את עצמי ומתוך כך להגיע לשינוי בין אדם לאשתו, בין אדם לילדיו ובין אדם להוריו.

• לבקש סליחה - לא קל להישיר מבט אל השני, ולהכיר בעובדה שחטאנו לו, הזקנו לו או פגענו בו. לפני בקשת הסליחה אנו במתח נוראי, תוך כדי ישנה מבוכה בלתי נסבלת, אולם אחר כך באה תחושת ההקלה, המשחררת. קוראים לזה היטהרות.

• לסלוח - פירושו להכיר בעובדה שהשני, שממנו אנו מצפים לכל כך הרבה, גם הוא בעל חסרונות. הדרך למחול על החסרונות הינה על ידי ההכרה שגם לי עצמי יש כמה חסרונות ושגם אני טועה ונופל מידי פעם.

• להתוודות - אחד מסודות תהליך התשובה היהודי הוא לבטא בפה את התהליכים הנפשיים הכמוסים שלנו. זה עוזר להגדיר ולהשיג את התהליכים. יש בזה גם מעין הבטחה לעצמנו, מאחר והדיבור יוצר סוג של קיבוע לתהליכים הזורמים. במהלך תפילות היום אנו מתוודים פעמים רבות, אם נוסף לווידוי גם את מילותינו שלנו, האישיות, המדויקות זה רק יהפוך את הווידוי לאמיתי ומשמעותי יותר. אם איננו בבית הכנסת, נמצא זמן שקט כדי להשיג את התובנה ונאמר לעצמנו בשקט, מה כואב לנו, על מה אנו מתחרטים, ומה אנו מקבלים על עצמנו לקראת השנה הקרובה.

• להקשיב לווידוי - כשהווידוי מופנה אלינו נלמד להכיל אותו, להקשיב ברצף ובתשומת לב מרובה. נלמד להכיל אותו גם כשהוא מכאיב, נתפוס אותו כהליך הכרחי בדרך לבניה מחודשת של מערכות היחסים שלנו, עם עצמנו, סביבתנו ואלוקינו.

• לקבל לעתיד - קוראים לזה להחליט. האויב של ההחלטה הוא חולשת הרצון, החלטנו כל כך הרבה פעמים והפרנו את החלטתנו. ההפרה איננה הבעיה, אלא המסקנה שבאה בעקבותיה הטוענת שאם כך אין טעם לא להחליט שוב. ההחלטה משקפת את מה שאנחנו באמת רוצים. ההחלטה מקבעת את הרצון החיובי והטוב, כאשר במקביל עלינו לבנות מנגנונים תומכים לרצון שיחזקו אותו ויאפשרו לו להתממש.

• להאמין להבטחה של השני - לא פעם הם באים אלינו עם ההחלטה, ואז נתקלים בתגובה צינית, ספקנית הניכרת ממבט עינינו. הרי כל כך הרבה פעמים שמענו את זה, אתה כל פעם אומר ו... ההמשך ידוע. אז אולי במקום, הפעם נחזק את הרצון של חברנו לחיים, נעזור לו לבנות את המנגנונים הללו, אך לא כמאשימים אלא כתומכים ממקום של התחשבות והבנה של השני.

אנו ניצבים שעות ספורות לפני יום הרחמים הגדול. רחמים פירושם הכרה במגבלות הבסיסיות. הכרה והודאה בהם, הופכת אתנו לצנועים ומבינים יותר את עצמנו, את זולתנו. היום הזה עם קדושתו, והעצמתו הפנימית והחיצונית יכול להיות יום מחולל תהליך של תיקון, יום מחולל מפנה.

הכותב הינו: הרב פוירשטיין
נשיא מכון פוירשטיין ומהנהלת צהר

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של ישרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית
ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

